

รู้จากใจ

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังเทศน์ ชาติก็มี เทพก็มี หนังสือก็มีเยอะเยอะ ทำไมต้องฟังเทศน์ ฟังเทศน์อย่างนั้น เวลาเราเทศน์สอนตัวเอง เราอ่านหนังสือใช่ไหม หนังสือก็เป็นเทศน์ของครูบาอาจารย์ ฟังชาติก็เหมือนกัน ฟังชาติ ฟังเทพ ฟังวิทยุ เห็นไหม การฟังวิทยุ เราฟังโดยที่มันเป็นส่วนตัวของเรา พอส่วนตัวของเรา มันฟังขึ้นมา ถ้าจิตมันดีนะ มันก็มีคติธรรม คติธรรมคือสิ่งนั้นที่กระแทกใจเรา แต่ถ้าเราฟังโดยส่วนตัวของเราเห็นไหม กิเลสมันมี โอกาส กิเลสมันต่อต้านตลอดเวลา คุณเวลาอ่านธรรมะของพระพุทธเจ้า พระไตรปิฎก ที่ว่า นิพพาน นิพพาน สงสยใหม่ สงสยทั้งนั้น สงสยเพราะอะไร มันเป็นเอกเทศของเรามันมีสิทธิ กิเลสมันออกช่องนั้นนะ แต่ถ้าเวลาฟังเทศน์ในปัจจุบัน กิเลสมันคิดไม่ทันหรือเพราะเราไม่ใช่หนังสือ ถ้าเป็นหนังสือเรารู้ว่าในหนังสือหน้านี้มันเป็นอย่างไร บรรทัดต่อไปเห็นหมด พอเห็นหมด กิเลสมันออกช่องได้ตลอดเวลา ชาติฟังแล้ว ฟังครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ทำไมเวลาฟังครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ มันแตกต่างกันล่ะ พอฟังครั้งที่ ๒ ถ้าจิตใจมันดีขึ้น เอ๊ะ ทำไมตรงนี้เราไม่ได้ยิน ครั้งที่แล้วเราไม่ได้ยิน ทั้งๆ ที่มันแผ่นเดียวกัน มันฟังด้วยกัน ทำไมจะไม่ได้ยิน มันได้ยินทั้งนั้น แต่กิเลสมันต่อต้าน มันฟังแล้วมันไม่กินใจ แต่ถ้าเรามีสติ แล้วกิเลสมันไม่ต่อต้าน โอ้โฮ...คำนี้ทำไมมันซึ่งใจล่ะ ทำไมคำนี้มันสะเทือนใจเราล่ะ เห็นไหม นี่ฟังโดยส่วนตัว แต่นี่ฟังเทศน์ ฟังเทศน์ในปัจจุบัน ปัจจุบันนั้นกิเลสมันรู้ทันไม่ได้

พระกรรมฐานเรานี้การประพฤติปฏิบัติอันดับ ๑ คือการฟังเทศน์นี่แหละ เพราะการฟังเทศน์ พระพุทธเจ้าเทศน์ขึ้นมา เทวดา อินทร์ พรหม สำเร็จเป็นแสนๆ เวลาครูบาอาจารย์เทศน์ขึ้นมา เห็นไหม มันเป็นการโน้มน้าว ชักนำหัวใจให้มันมีหลักมีเกณฑ์ ฉะนั้นเราถึงต้องฟังเทศน์ พวกเราเพราะถ้าไม่ฟังเทศน์ พวกเรามาฟังกิเลส กิเลส มันเทศน์ให้ฟังทุกวันนะ อยู่วัดนี้ ประพฤติปฏิบัตินี้ กิเลสมันเทศน์ให้เราฟังนะ กิเลสมัน

สร้างภาพเลย คุณก็เห็นไหม มันมองเห็นไปหมดในการจับผิดคนอื่น ในการดูแลความผิดของคนอื่นมันเห็นทั้งนั้น เวลาศึกษาธรรมะมา ธรรมะของพุทธเจ้า เหมือนเป็นหมอ เป็นหมอเห็นไหม ถ้าเป็นหมอ หมอที่เป็นหมอแผนปัจจุบัน เขามีวิชาความรู้ของเขา เขาปฏิบัติของเขา เขาใช้ยาได้ แต่นี่เป็นหมอเถื่อน หมอเถื่อนเห็นไหม คุณ ธรรมะของพระพุทธเจ้าคือยา แล้วเอายามาจะเที่ยวรักษาคคนอื่น ทั้งๆ ที่ตัวเองเป็นไข้ ทั้งๆ ที่ตัวเองเป็นโรคร้ายไข้เจ็บ ตัวเองไม่มีปัญญาเอาตัวเองรอดนะ นี่ฟังเทศน์พระพุทธเจ้าแล้ว เทศน์สอนเขาปากเปียกปากแฉะเลย แต่ไม่สามารถเทศน์สอนตัวเองได้ นี่ก็เหมือนกัน เวลามองเห็นคนอื่นนะ ความผิดของคนอื่นมหาศาลเลย จับผิดใครก็ได้ มองเห็นทุกคนผิดไปหมดแหละ แต่ตัวเองมันไม่เห็นความผิดของตัวเอง ในความผิดของตัวเองมันจะเห็นความผิดได้อย่างไรละ ถ้าเป็นความผิดของตัวเอง แต่เวลาเทศน์มันทิ่มเข้าไปในหัวใจนั่นล่ะ มันสะเทือนใจนี้ มันสะเทือนถึงกิเลส ถ้าสะเทือนถึงกิเลส มันจะมีโอกาส เห็นใหม่ นี่คือการฟังเทศน์ เวลาเราฟังเทศน์ เวลาเราเป็นหมอเถื่อน เราจะใช้ธรรมะของเราเที่ยวไปเจือจานคนอื่นเห็นไหม ก็เราเป็นพระเราก็ต้องเจือจานสังคัม เจือจานสังคัมแล้ว ตัวเองเจือจานหรือยัง แล้วผลของเรานี้เห็นไหม เหมือนคนหัวล้านขายยาปลุกผม นี่นะยาปลุกผมชั้น ๑ เลย แต่คนขายหัวล้านนะ หัวนี้ไม่มีผมเลยนะ แต่ยาปลุกผมนี้ชั้นยอด ชั้นยอดเลย ไอ้คนขายยามันไม่รักษาผมมันก่อน

เราในการมองไปสังคัมนี้เห็นไหม มองไปข้างนอกมันเห็นทั้งหมด เห็นใครก็ผิดได้ จะบอกว่าพระกรรมฐานเราต้องชนะตัวเอง เช่น คุณอย่างการก่อสร้างเห็นใหม่ การก่อสร้างศาสนวัตถุ ในการเห็นสังคัม เรามองเห็นความผิดเขาไปทั้งนั้น ทั้งๆ ที่มันเป็นแร่ธาตุ มันไม่มีประโยชน์สิ่งใดเลย เพียงแต่เวลาก่อสร้าง แร่ธาตุมันให้โทษใครไม่ได้หรอก แต่คนที่สร้างเห็นใหม่ มันก็เรื่องของคนทั้งนั้น เวลาคนก่อสร้างมันมีร้อยล้านพัน คม มันก็มาจากใจ มาจากความรู้สึก จากกิเลสทั้งนั้น คุณ เวลาเราก่อสร้าง เราให้เขาก่อสร้าง เขาก็เป็นคนก่อสร้าง เขาก็มีความเห็นของเขาอันหนึ่ง คนหยาบคนละเอียดมันก็มีความเห็นของเขาอันหนึ่ง แต่ถ้าเราทำของเราเอง แร่ธาตุนี้อยู่ที่เราจะปั้นมันขึ้นมาเลย เราจะทำอย่างไรก็ได้ถ้าเราเป็นช่าง เราทำของเราได้ เราพอใจสิ่งใดก็ทำให้สมความปรารถนาของเราเราทำได้ทั้งนั้นเลย เพราะอะไร เพราะเราทำด้วยหัวใจของเรา แต่ถ้าในศาสนวัตถุ ในการบริหารจัดการ ในการก่อสร้างโบสถ์ สร้างวิหาร อู้อยู่ มันลำบาก มันลำบากนะ อู้อยู่ มันสร้างยากนะ นี่การสร้างเห็นใหม่ การสร้างวัตถุ

แล้วการสร้างหัวใจละ การสร้างหัวใจ การจะเอาชนะตนเองนี่ การจะเอาเพื่อเรา นี่ ถ้าจะเอาเพื่อเราเห็นไหม เอาเพื่อเราในทางปฏิบัติ นี่งานของเรานั้นสำคัญตรงนี้ไง แต่โลกมองไม่เห็น โลกก็บอกว่า พระกรรมฐานนั่งหลับหูหลับตา มันจะมีความรู้อะไร

คูลี ศึกษาามหาศาลเลย มีการศึกษา มีปริญญา มีการันตี มีประกาศนียบัตร มหาศาลเลย เป็นแข่งๆ ละเลยละ รถลืบล้อบรรทุกไม่หมดเลย แล้วมีความรู้อะไร เอาตัวเองรอดได้ไหม มันเอาตัวรอดไม่ได้เพราะอะไร เพราะในปริยัติ แล้วมาปฏิบัติ ถ้า การปฏิบัติของเรา มันต้องมีความตั้งใจมีความจงใจ มีความจงใจคือเจตนา ความจงใจมี สติสัมปชัญญะเพื่อจะชนะตนเองให้ได้ ถ้าชนะตัวเองได้นะ มันชนะตนได้ยาก อย่างดี ก็แค่เสมอ เสมอคืออุเบกขา อย่างดีก็แค่เสมอ แล้วเสมอก็มีแต่แพ้ เพราะคำว่าเสมอไม่เคยชนะคะคานใคร

คูลี ฤทธิชีไพรทำความสงบของใจก็แค่เสมอ ไปได้แค่นี้ ความสงบของใจมันแค่ ทำจิตปกติเท่านั้นแหละ ส่วนใหญ่ก็ไปได้แค่เสมอ ไปแค่ที่สุดของความคิด ไปถึงที่สุด ความคิดก็เท่านั้น พอถึงที่สุดความคิดแล้วมันเป็นอย่างไรต่อไปละ เอ้า มันอย่างไรต่อไปละ ว่างๆ ละ จนเข้าใจผิดว่าเป็นนิพพานนะ เป็นที่สุดแห่งการประพฤติปฏิบัติ ยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติอะไรเลย ขอนไม้มันก็เป็นได้ คูลี สวะมันลอยไปตามน้ำมันก็เป็นของมันนะ จี๋ลอยน้ำไหลลอยไปตามน้ำนี่ แล้วชีวิตเราเป็นอย่างนั้นไหมละ ชีวิตไม่เป็นอย่างนั้น

การประพฤติปฏิบัติในพระพุทธศาสนามีคุณค่ามากกว่านั้น มีคุณค่ามากกว่านั้น เพราะการประพฤติปฏิบัติเริ่มต้นขึ้นมามันต้องมีสติสัมปชัญญะ ถ้ามันสงบขึ้นมาโดย สติสัมปชัญญะ มันจะรู้ตัวของมันเอง มันจะมีคุณค่าในตัวของมันเอง ไม่ใช่สวะนะ มัน เป็นปลาเป็น ปลาเป็นมันว่ายทวนน้ำ มันทวนน้ำไป ไม่ไปตามกระแสน้ำ ไอนั้นมันปลาตาย ปลาตายมันรอวันแต่จะเน่า เวลามันเน่านี้ นี่ไงเวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกเรา การ ดำรงชีวิตของเรานี้ เหมือนซากศพเดินได้ ไม่มีสติสัมปชัญญะเลย มีการอยู่ไปวันๆ หนึ่ง แต่ถ้ามีสติสัมปชัญญะมันจะเตือนเรานะ มีสมบัติพัสถานมากมายขนาดไหนก็แล้วแต่ มี คุณงามความดีมากมายขนาดไหนก็แล้วแต่ พอเวลาจะตายขึ้นมา รู้ว่าจะตายเดี๋ยวนี้ เสรีา โศกเสียใจกันทั้งนั้น มันเอาตัวรอดไม่ได้ ถ้ามันเสรีาโศกเสียใจ คูลีมรณานุสสติ มาสิ

ลองคิดถึงความตายสิ ว่าเราจะต้องตายภายในวันสองวันนี้ ลองคิดถึง มันจะมีความรู้สึกอย่างไร นี่มรณานุสสติกำหนดความตาย

ถ้าคนเรามันจะตาย สมบัติที่พัฒนามันจะมากขนาดไหน ถ้ามันตาย มันพลัดพราก มันไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย แต่สมบัตินั้นถ้าคนมีสติสัมปชัญญะใช้ให้มันเป็นประโยชน์นะ เป็นประโยชน์คืออะไรละ เป็นประโยชน์คือใช้สอยเพื่อประโยชน์กับเราไม่ใช่ เป็นประโยชน์กับเรานั้น คือเสียสละเพื่อสังคม เวลาพูดไปพระก็สอนอย่างนี้แหละ เสียสละให้ทาน ให้ทานก็พระมันได้ แล้วเอามาทำไม พระเอามาทำไม เพราะพระพุทธเจ้าบอกว่า มันเป็นอสรพิษนะ มันกัดหัวใจคนนะ คุณคนสิ คนเอาเงินทองมามากมาย มันกัดหัวใจแหลกลานเลย แต่คนที่มันหัวใจไม่เป็นพิษเห็นไหม หัวใจที่มีเป็นประโยชน์นะ เอามาเจือจางสังคม ถ้ามันเจือจางสังคมนั้น มันเป็นคนเป็นประโยชน์ขึ้นมาเพราะอะไร เพราะสิ่งนั้นได้เสียสละออกไป แล้วพอได้เสียสละออกไป คนก็ได้ใช้ประโยชน์สิ่งนั้นขึ้นมา ไอ้คนใช้ประโยชน์นะ

คุณสิ เวลาทางโลกเห็นไหม เขามือพาร์ทเมนต์ทำให้เช่า เขาเก็บกินไปตลอดชีวิตเลยนี่เหมือนกันนะ คนที่ว่าฉลาดนะถวายบาตรพระ เพราะพระบิณฑบาตทุกวันเลย นี่คนเขาฉลาด เขาเป็นประโยชน์ของเขา เวลาเราสร้างวิหารที่พักของสงฆ์ ภิกษุจตุรทิศ ใครจะไปมาให้พึ่งพาอาศัย เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาได้กุศลของเขา นี่ก็เหมือนกัน เวลาตายไป ในพระไตรปิฎกนะ พูดนี้เขาก็ถามว่า อ้าว ที่พูดนี้รู้จริงหรือ ทำบุญแล้วเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม มันจะเป็นจริงหรือ นี่ก็เหมือนกัน เวลาทำ โบสถ์วิหาร เขาว่าเราเกิดไปนี่ไปเป็นเทวดา จะมีวิหาร มีวิหาร มีวิมานรออยู่บนสวรรค์ แล้วมันจริงหรือ จริงหรือ มันจริงหรือไม่จริงเอาวิทยาศาสตร์มาพิสูจน์สิ

คนที่สร้างกุฏิวิหารไว้ให้คนพักหลบร้อน หลบหนาว หลบฝน หลบต่างๆ เขาได้พักอาศัย คุณสิ ทางโลกเขาสร้างห้องแถวให้เช่า มีคนมาอาศัยมีความสุข นี่เขาเก็บค่าเช่า ไอ้เงินมันเสียสละให้เป็นประโยชน์ใหม่ แล้วเป็นประโยชน์กับใคร ประโยชน์กับสมณะ สมณะมีอาชีพใหม่ สมณะมีเงินไปจ่ายค่าเช่าเขาใหม่ สมณะมีอะไรเป็นสมบัติของตัวเอง ในเมื่อสมณะไม่มีสมบัติเป็นของตัวเอง สมณะเป็นคนอนาถา สมณะนั้นเป็นคนที่น่าเห็นใจมาก แล้วสมณะนั้นถ้าจิตใจที่เป็นคุณธรรม จิตใจที่มีอริยภูมิในหัวใจได้มาพักอาศัยในสิ่งสาธารณประโยชน์ที่เราสร้างไว้ มันจะเป็นบุญใหม่ พุคทาง

วิทยาศาสตร์นี้ มันจะเป็นประโยชน์ใหม่ ถ้ามันเป็นประโยชน์ขึ้นมา แล้วคนเราสร้างประโยชน์เช่นนั้นขึ้นมา ทำไมบุญกุศลจะไม่ส่งเสริมเราไป ถ้าบุญกุศลส่งเสริมเราไปแล้ววิมานจะไปเกิดบนสวรรค์ นี่มันพระหลอกกันอีกแล้ว พระนี่โคตรหลอกเลยนะ แหม นี่สร้างบุญกุศลมาเพื่อไปสวรรค์ เอาวิมานมาหลอกมาล่อกัน มันก็มีไอ้พระหัวโล้นๆ ไปหลอกแตกอย่างนั้นก็มี แต่ถ้าไอ้พระจริงๆ นะเขาไม่ต้องการหรอก มึงยังสร้างให้มากมายขนาดไหน เช็ดดูไม่ไหว ถ้าปากฉิบหายเลย เขาไม่ต้องการหรอก เขาต้องการกระต๊อบห้องหอพออาศัยชีวิต เพราะชีวิตนี้ร่างกายนี้ะ มันเป็นรวงรังของโรค มันเป็นสิ่งที่เราต้องขับเคลื่อนไป มันเป็นสิ่งที่ทุกข์ยากมาก ถ้าคนมีสติสัมปชัญญะ แต่ถ้าทางโลกเห็นใหม่ เขาต้องไปฟิตเนสนะ เดี่ยวมันจะไม่หล่อ ไม่งาม เดี่ยวมันจะไม่สวย แล้วมันจะหล่อ จะงามไปอีกก็ชาติละ นี่กิเลสมันบังตาเห็นใหม่ มันก็จะไปเอาความสุขจากเนื้อหนังมังสา

แต่เวลาพวกเรา พวกที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เขาไม่ได้เอาความสุขอย่างนั้น ความสุขที่ไม่เจือด้วยอามิส ความสุขที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติ ความสุขที่หัวใจมีหลักมีเกณฑ์ของมัน ถ้ามีหลักมีเกณฑ์ของมัน สิ่งที่พอพึ่งพาอาศัยเห็นใหม่ คุณิ สมัย หลวงปู่มั่นท่านออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันมีกุฏิวิหารที่ไหนล่ะ มันมีแต่แคร่ชาวบ้านเขาทำแคร่ทิ้งไว้ตามป่าตามเขา ไปเจอแคร่ที่หนกึ้นนอนที่นั่น ถ้าไม่เจอแคร่ก็เอาไปไม้หนากๆ นั้นปูแล้วกึ้นนอน นี้ออกกิวะขึ้นไป เราออกไปหาคุณธรรม ออกไปหาสัจจะความจริง เราไม่ได้ออกปิกนิกกัน เราจุดด็กันนะ เอรารถไปข้างหน้าเลย มันจะมีอาหารไปพร้อมเลย ทุกอย่างไปดักเอาไว้เลยนะ มันจะไปเที่ยวป่ากันนะ แต่ไปจุดงนะ ดูมันผ่านคางนั้นไป

แต่ถ้ามันไปจุดด็กขึ้นมา เราจะมีอะไรล่ะ บิณฑบาตพรุ่งนี้จะมีกิน ไม่มีกินไม่รู้ไปตามยถากรรม นี่ไงมันเสียงอำนาจาสนาของเราเพื่อประโยชน์กับหัวใจของเรา มันออกไปเผชิญกับสัจจะความจริงอย่างนั้น กิเลสมันจะได้ไม่อหังการไง ถ้ากิเลสไม่อหังการการประพฤติปฏิบัติมันก็ง่ายขึ้นเห็นใหม่ นี่จะไปไหนกิเลสมันอหังการไปนั่นแหละ จะไปไหนมันเป็นพิธีไปหมดละ แล้วมันจะอะไร นี่กิเลสมันบังเงา เอาธรรมะของพระพุทธเจ้านะ โอ๊ย แบกกกลด แบกบาตร แบก ไอ้โฮ ไปนี่พระจุดด็กทั้งนั้นเลยนะ นี่ข้างหน้ามีไว้พร้อมหมดแล้ว มันจะมีความสงบอะไรของมัน

นี่พูดถึงเวลาเอากิเลสออกมันบังเอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาขายกิน แต่ถ้ามันเป็นการปฏิบัติของเรา ถ้ามันไม่ต้องการแล้วมันก็คือมันไม่ต้องการ ทุกคนต้องตาย ไม่เกินร้อยปี จะพูดคำนี้ทุกคน ไม่เกินร้อยปีทั้งนั้นแหละ ทุกคนก็รู้ว่าตาย แต่ถ้ารู้ว่าตายแล้วไปหว่างหาอะไร มันจะมีอะไรมันคงนึก หายใจเข้าและไม่หายใจออกมันก็เป็นเรื่องธรรมดาของมัน ใครจะรู้ว่าชีวิตใครจะสั้นยาวแค่ไหน มีทั้งนั้น ว่าเราจะอยู่ค่าฟ้า อยู่ค่าฟ้า คนอื่นจะตายก่อนเรา ตายก่อนเขาทั้งนั้น การเกิดและการตายมันอยู่ที่ลมหายใจเข้าและลมหายใจออกเท่านั้นเอง มันไม่มีอะไรค้ำประกันเลยว่าใครจะอยู่ได้มากน้อยแค่ไหน เดียวนี้มีประกันชีวิตไป ประกันชีวิตเวลาตายขึ้นมาจะได้เงินไป แล้วเงินเป็นของใครล่ะ คุณ ประกันชีวิตเห็นไหม ไอ้พวกนี้อลชันขึ้นมามันก็ประกันชีวิตให้ แล้วก็พาไปประสบอุบัติเหตุซะ มันได้สตางค์อีก โลกเขาทำกันอย่างนั้น ไปสมรสกันให้มันมีทะเบียนสมรส สุดท้ายแล้วก็สร้างอุบัติเหตุขึ้นมาบังหน้า แล้วก็เอาเงินเห็นไหม เขาประกันชีวิตเพื่อความมั่นคง กิเลสมันก็ยังเอาไปหาผลประโยชน์อีกนะ

แล้วชีวิตของเรานี้ทำอะไรได้ใหม่ ถ้ามีสติสัมปชัญญะอย่างนี้ มันจะย้อนกลับมาขึ้นมาให้หัวใจมันตื่นตัวขึ้นมา ถ้าหัวใจมันตื่นตัวขึ้นมา หามัน ทรัพย์สมบัติอันนี้หามันให้ได้ นี่เอาชนะตนเองให้ได้ ถ้าชนะตนเองได้ นี่การประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่พระป่า พระที่ประพฤติปฏิบัตินี้เอาชนะตนเองให้ได้ แล้วจิตใจมันมีความร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมาอย่างไร มันเป็นสันติภูมิโค เห็นใหม่ ไม่ต้องมาการันตี ไม่ต้องมาแอบอ้าง ไม่ต้องมาให้ใครมาค้ำประกัน การค้ำประกันเพราะเราไม่มีเครดิตถึงต้องค้ำประกันซะใหม่

คุณ เครดิตทางสากลเห็นไหม จะต้องให้สังคมเขายอมรับเพื่อเครดิตซะใหม่ ดอกเบี้ยจะได้จ่ายต่ำๆ ถ้าเครดิตไม่ดีก็เงินเขาคอกเบี้ยต้องจ่ายสูงขึ้นมา นี่ การค้าเห็นใหม่ ล้อหลอกกัน ตกแต่งบัญชีกัน มายักย้ายถ่ายเทกัน อู๊ย บัญชีสวยงามมาก เวลาตรวจสอบขึ้นมาไม่มีเงินสักสลึงหนึ่ง เจิงหมดเลย ทั้งโลกกว่าไปได้อย่างไร เเครดิตโลกๆ ก็ เครดิตหลอกๆ ใจ เป็นสันติภูมิโคใหม่ ธรรมะของพระพุทธเจ้า อู๊ย ธรรมะว่างๆ ว่างๆ นี่ ใจ มันหลอกกันนะ มันหลอก มันลวงโลก ลวงแม่แต่ตัวเอง ตัวเองเป็นจริงหรือเปล่า ถ้าตัวเองเป็นจริงขึ้นมาทำไมต้องให้ใครมารับรอง ใครจะมารับรองจิตดวงนี้ จิตดวงนี้ ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันตามความเป็นจริงขึ้นมา เราจะรับรองตัวเราเอง เราจะรู้

สัจจะในหัวใจของตัวเอง เราจะเป็นอย่างเราด้วยสัจธรรม ถ้าสัจธรรมมันเกิดขึ้นมา เราทำของเราได้ ถ้าทำของเราได้ขึ้นมา เวลาเรากราบนะ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เราเป็นสมมุติสงฆ์ นี่ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านประพฤติปฏิบัติได้

จะบอกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นมนุษย์ ครูบาอาจารย์ก็เป็นมนุษย์ ท่านเป็นครูบาอาจารย์ท่านก็ทำได้ ทำไมเราทำไม่ได้ เราไม่มีศกยภาพขนาดนั้น เขียวหรือ เนื้อหนังมังสาเหมือนกัน หัวใจก็เหมือนกัน ความรู้สึกก็เหมือนกัน ท่านก็คน เราก็คอน ทำไมเราไม่มีความสามารถ ไม่มีการกระทำที่จะทำให้หัวใจเราสัมผัสกับ สัจธรรม สัมผัสกับความจริงขึ้นมา นิธรรมะที่มันจะรู้ได้ด้วยความรู้สึกนะ

คูสิ คอมพิวเตอร์ต่างๆ เอกสารต่างๆ มันเป็นหนังสือธรรมะทั้งนั้น เขาเอาไปซัง กิโลขายหนังสือเก่า เขาเอาไปขายเป็นเงินเป็นทอง เขาไม่เอามาประพฤติปฏิบัตินะ แล้วที่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สิ่งสัมผัสขึ้นมาคือความรู้สึกของเรา ถ้าความรู้สึกของเรา นี่ สติมันก็เกิดขึ้นมาจากเรา สมาธิก็เกิดขึ้นมาจากเรา ถ้าปัญญาเกิดขึ้นมา ปัญญาที่เกิดขึ้นจากเรา ทำไมครูบาอาจารย์ท่านทำได้ ทำไมเราทำไม่ได้ ทำไม่ได้เพราะเหตุใด มันก็ต้องหาเหตุผล ถ้าหาเหตุผลแล้วมันก็พลิกแพลง มันต้องพลิกแพลง มันต้องหาทางกระทำของมัน ให้ถึงที่สุดในการภาวนาเห็นใหม่ ได้นั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา นี่ ถึงจุดหนึ่งขึ้นมา เดี่ยวจะเป็นหรือจะตาย นี่ มันขู่มานั่นแหละ กิเลส มันขู่ฟ้อๆ ตาย ยอมจำนนหมดเลย เราปฏิบัติมาก่อน จะเป็นจะตายขึ้นมา นี่ อะไรตายของคุณก่อน ขอคู่วัย อะไรจะตายก่อนตายวะ ใครจะตายก่อนกูวะ กูขอคู่น้ำหนอยสิ พอไล่ไปมันก็ไม่เห็นมี อะไรตาย ไม่มีอะไรตายก็อดอาหารต่อไปได้ นี่มันขู่ฟ้อๆ เลยนะ กิเลสนะ จะเป็นอย่างนั้น จะเป็นอย่างนี้ จะเป็นอย่างนั้น ไอ้เราก็หงอ หงอ เลย

เราก็คอนเหมือนกัน พระพุทธรูปก็คนเหมือนกัน ครูบาอาจารย์ท่านก็คนเหมือนกัน แต่คนมีสติสัมปชัญญะ คนที่มีความรู้สึกที่จะต่อสู้กับกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจ ถ้าคนจะต่อสู้กับกิเลสค้นหาในหัวใจนะ ตั้งสติขึ้นมาและต่อสู้กับมัน ในข้อวัตรปฏิบัติในความเพียร เราเร่งทำความเพียรของเรา นั่งสมาธิสู้กับมัน สู้กับมัน พอมันผ่านหนหนึ่งเห็นใหม่ พอผ่านหนหนึ่งมันก็มีความภูมิใจ ถ้ามีความภูมิใจแล้ว ทำไมไม่ต่อเนื่อง ทำให้มันต่อเนื่องขึ้นไป

เวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนานี้ ถ้ามันมีปัญหาเกิดขึ้นมา มันเห็นผลของมัน เห็นผลของมันเห็นใหม่ คุณก็ เขาสร้างเมืองนะ กรุงโรมไม่ได้สร้างด้วยเวลาวันสองวัน เขาสร้างขึ้นมาเนี่ย ต้องก็ชั่วอายุราชการของเขา กว่ากรุงโรมมันจะเสร็จขึ้นมาเป็น อาณาจักรของเขา นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราเนะเวลาเราสร้างขึ้นมาเนี่ย จะเป็น โสคาบัน สกิทาคา อนาคา อริยภูมิ แต่ละชั้นแต่ละตอนขึ้นมาเนี่ย มันจะสร้างขึ้นมาด้วยความง่ายดาย มาจากไหน มันก็ต้องมีกำลังของเรา มีความจริงใจของเรา ต่อสู้กับมันด้วยความรู้สึกรู้สึก เห็นใหม่ความรู้สึก มันจะต่อสู้ ต่อต้านกับมัน แล้วเอาชนะมันให้ได้ พอชนะขึ้นมาได้ ครั้งแล้วครั้งเล่าเห็นใหม่ มันก็เหมือนเราทำงานเสร็จเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป ถ้าทำงานเสร็จเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไปมันก็มีกำลังใจ คนทำงานมันก็มีผลงาน ผลงานของใจเห็นใหม่ ความสัมผัสของใจ ใจมันสัมผัสขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับเราเนะ

สิ่งนี้คืองานของเรา งานของเราแล้ว แล้วหลวงพ่อก็ให้เกลี้ยหินทำไม งานของเราเนี่ย นี่ แยกหินทำทุกวัน ถ้าไม่ทำเนะ เวลาเราไม่ทำช้อว้ตร มันก็อันตู่ น้ำเวลามัน กักขังไว้นะ มันก็จะเน่าเสีย ถ้าน้ำมีการถ่ายเทขึ้นมา น้ำก็สะอาดบริสุทธิ์ อารมณ์ ความรู้สึกของคน ถ้ามันไม่มีช้อว้ตรปฏิบัติ ใ้ที่ว่าเกลี้ยหิน ทำหินนี้ มันเป็นช้อว้ตรใ้ใหม่ เราทำเนี่ย พอถึงเวลาเราทำช้อว้ตรปฏิบัติขึ้นมา เราทำของเราเห็นใหม่ มันเปิดนะ เปิดความอัดอั้นตันใจออกไปได้ แล้วเราก็มาประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา หน้อยใหม่ หน้อย เวลาเราเดินจงกรม เห็นใหม่ เข้าทางจงกรม จี้เก็ยจใหม่ จี้เก็ยจเดี่ยวเราจะไป เกลี้ยหินนะ นี่เกลี้ยหินกับเดินจงกรมจะเอาอะไร ภูเข้าทางจงกรมดีกว่า ถ้าไม่เดินจงกรม มึงต้องไปทำงานนะ นี่เราชู้ได้ เราทำได้

เวลางานข้างนอกเห็นใหม่ งานข้างนอกไปทำแล้วหน้อยใหม่ หน้อย แล้วเดิน จงกรมหน้อยใหม่ ก็หน้อย เดินจงกรมก็หน้อยนะ แต่ทำไมจี้เก็ยจละ แล้วไปยกหิน มันหนักกว่าใหม่ มันหนักกว่าเห็นใหม่ วัตถุมันเห็นๆ ทำแล้วมันเห็นๆ แต่เวลาเราเดิน จงกรม มันทำแล้วหน้อย มันเห็นอะไรขึ้นมา เห็นสติสัมปชัญญะขึ้นมาใหม่ นี่เรา เทียบเคียงสิ ใ้ที่ทำงานี่นะ มันเป็นประโยชน์กับผู้ทำนั้น ใ้ผู้ไม่ทำเนะ มันจะไม่ได้อะไร เลย เพราะสิ่งที่ทำขึ้นมาเห็นใหม่ เราเอาอาหารโยนใ้สุนัข โยนใ้สัตว์มันได้กินนะ มันยังมองหน้าเนะ มันยังมีความพอใจ ยังขอบคุณนะ สัตว์มันหิวมันกระหายเนะ เราใ้ อาหารมัน

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราได้ทำขึ้นมา ทำข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา เราทำไว้เพื่ออะไร เป็นสาธารณประโยชน์ สิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์นี้ คนใช้ ใครใช้ มันสาธารณประโยชน์นี้ หนึ่งเราใช้ก่อนเลย เราก็ใช้สาธารณประโยชน์นั้น สองคนที่เข้ามาว่าควาอาวาสเขาก็ได้ใช้สาธารณประโยชน์นั้น สิ่งที่เราทำนั้นเป็นประโยชน์กับใคร มันเป็นประโยชน์สาธารณะ มันทำมาจากใคร ใครเป็นคนทำประโยชน์สาธารณะ มโนกรรม ไม่มีมโนไม่มีความตั้งใจ ร่างกายนี้เคลื่อนไหวไปไม่ได้ นี่เราจะทำด้วยมือ ก็ทำด้วยมือ ใจ มือนี้ถ้าจิตมันไม่คิด มันไม่สั่งให้มือขยับ มือขยับได้ไหม นี่สิ่งที่ทำนี่ใครเป็นคนทำ มโนกรรม ใจนะ จิตนะ มโนปุพฺพกุมา ฐมา ใจเป็นประธาน ใจเป็นใหญ่ ใจมันทำ พอใจมันทำแล้วผลมันตกที่ใคร มันก็ตกกลับไปอยู่ที่ใจนั้น ถ้าใจนั้นมันได้สิ่งนั้นขึ้นมาเห็นใหม่ นี่ บุญอันนั้นมันเป็น ทาน ศีล ภาวนา เห็นใหม่

เรื่องบุญกุศล ทาน ศีล ภาวนา เรื่องของการทำทานนี้ ในเดรวาทเรา ทาน ศีล ภาวนามหายานเขาบอกว่าทานไม่มีประโยชน์หรือ ทานไม่มีผล ให้ใช้ปัญญาไปเลย แล้วเวลาสุดท้ายใช้ปัญญาไปเลย เห็นใหม่ ทาน ศีล ภาวนา เพราะไม่มีระดับของทาน ไม่มีระดับของศีล เวลาพระปฏิบัติก็เป็นอย่างไรก็ได้ มหายานก็พระอะไรก็ได้ เป็นพระทั้งนั้น เป็นแต่รูปแบบ ภาษาเขา นั่นเป็นความเห็นของเขา

แต่นี้เป็นความเห็นของเรา เรามีทานไร ทาน ทานเพื่ออะไร ทานเพื่อให้จิตใจมันเปิดกว้าง จิตใจนี้ ความตระหนี่ถี่เหนียว ความผูกพันของใจ ใจมันผูกพันกันแล้วนะ อีไถ้มันยึดไว้ทั้งนั้น ใจใหญ่ ใจโต ใจแน่นทั้งนั้น ใจนี้สุดยอดคน ใจทำอะไรไม่ได้เลย เวลาถ่ายอุจจาระนี่มันถ่ายทำไม มันกินเข้าไปแล้วมันถ่ายถ่าย เพราะถ่ายก็จีเหมือนกัน คนจะสูงส่งขนาดไหนก็ออกมาเหมือนกัน เหมือนเหมือนกัน นี่เวลามันขึ้นออกมา มันนี่สังขารมันเป็นความจริง มันไม่มีใครใหญ่กว่าใครหรือ มันก็กินแล้วก็จีทั้งนั้น ถ้ามันใหญ่ มันกินแล้วมันถ่าย เพราะจีมันเหมือน คนกินเข้าไปก็จีทุกคน

นี่ก็เหมือนกัน นี่ความยึดมั่นถือมั่นของใจ ถ้ามันใหญ่กว่าใครมันก็มีค่าเท่ากัน คนที่มันด้อยค่า คนที่ด้อยค่า ถ้าศักยภาพเขาก็กิน ก็จีเหมือนกัน มันก็มีเหมือนกัน มีอาหารกินเข้าไปแล้วก็มีถ่ายออกมาเป็นอุจจาระเหมือนกัน อุจจาระออกมามันเหมือนใหม่ มันก็เหมือนเหมือนกัน แล้วนี่ทิวิมานะ มันคิดไอนั้นต่ำกว่า กูสูงกว่าใจ กูสูงกว่าเขา ไอนั้นมันต่ำกว่ากู สิ่งนั้น ไอนั้นทำได้ ไอนั้นทำไม่ได้ ข้อวัตรปฏิบัติก็เลยมองเป็นของต่ำ

ด้อย ของมันจะต่ำด้อยที่ไหน ในเมื่อเอ็งกินได้ เอ็งก็ขี้ได้ เอ็งขี้ได้เอ็งก็ต้องรักษาได้ นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเอ็งเกิดเป็นคน ในข้อวัตรปฏิบัติเขาทำได้ เราก็ทำได้ มันมีศักยภาพ มันเสมอกันทั้งนั้น ใครมันจะสูงกว่าใคร

โธ่ หลวงตาท่านพูดเอง ท่านอยู่วัดในหนองผือ ท่านบอกว่า เป็นบ้อยในกลางวัดเลย เพราะเป็นผู้นำ เป็นผู้นำรับผิดชอบไปหมด ต้องพาหมู่คณะทำในความถูกต้องดีงาม แล้วใครมันอยากทำ ทุกคนจะตื่นออกกันทั้งนั้นนะ ออกนอกธรรมทั้งนั้น ท่านถึงต้องเป็นผู้นำคนก่อน เหมือนบ้อยกลางวัดเลย แต่เราก็มองเป็นศักยภาพ เป็นครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ของเราท่านรับผิดชอบเรา นี่ครูบาอาจารย์ของเราเห็นไหม แล้วเราเองเราลูกศิษย์ลูกหา เราก็แกล้งไปแกล้งมา แต่ถ้ามันไม่แกล้งเห็นไหม พอมันไม่แกล้งไปไหนมาไหน ถ้ามันเชื่อตรงเห็นไหม นี่ อาริยวัตร อาคันตุกวัตร อาริยวัตร นี่ ครูบาอาจารย์ของเรา นี่สิ่งต่างๆ นี่ วัตรปฏิบัติ ในข้อวัตรปฏิบัติมันมี แต่ที่นี้ว่ามันมีอย่างนั้นที่อันนั้นเราก็วางไว้ เราถือว่าเราเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เราจะลงกันด้วยหัวใจใจ สิ่งที่เราเคารพบูชากัน เคารพบูชากันเพราะอะไร เคารพบูชากันเพราะอะไร ลองประพฤติปฏิบัติสิ

หลวงตาท่านพูดประจำ ปฏิบัติไปเถอะ เป็นสมาธิในพระไตรปิฎก ก็บอกสมาธิเป็นอย่างนั้น ธรรมนะ เวลาเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญากว้างขวางมาก ตั้งแต่กัลยาณปุถุชน โสคาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรค อนาคามีมรรค อรหัตมรรค นี่มันมีอยู่แล้ว เวลาทำสิ่งใดเข้าไปแล้ว ไม่มีอะไรเลยที่มันจะออกนอกกลุ่มนอกทางจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ให้เราก้าวเดิน ว่าเก่งๆๆ มันไปไม่รอดหรอก ไม่ว่าปฏิบัติขนาดไหนจิตมันขึ้นมา ปัญญามันเกิดขึ้นมาแล้วนี่ ไปถึงแล้วนี่ ครูบาอาจารย์ท่านผ่านมามากแล้วไง มันถึงได้กราบครูบาอาจารย์ด้วยหัวใจใจ เพราะทำสิ่งใดไป ท่านทำแล้ว ผ่านมาแล้ว เหมือนไปที่ไหน เหมือนไปจุดงักเลย จะไปที่ไหนก็ ที่นี้หลวงปู่มันมาแล้ว จะไปที่ไหนก็ ที่นั่นหลวงปู่มันมาแล้ว ครูบาอาจารย์ท่านไปกินไปขี้ไปถ่ายไว้ นะ เราไปคมขี้ท่าน เรายังทำไม่ได้ของท่านเลย เพราะอะไร เราไปกินไปขี้ของท่าน เพราะอะไร เพราะสิ่งที่ท่านทำไปแล้ว เพราะเราเคยผ่านมาเหมือนกัน เวลาไปทางเชิงใหม่ไปทางเหนือ สิ่งใดที่หลวงปู่มันมาแล้ว สิ่งใดมาแล้วนี่ ความเป็นอยู่ของเรา นะ ถ้าท่านฝึกเอาไว้แล้วนะ เราจะอยู่อย่างสะดวกสบายมากเลย แต่ถ้าไปที่ไหนที่ครูบา

อาจารย์ไม่เคยมานะ เพราะโยมไม่รู้อะไรเลย คิบบๆ จริงๆ คิบบๆ เลย จะบิณฑบาตที่รอกันครึ่งชั่วโมงก่อนชั่วโมง กว่าเขาจะใส่บาตรให้ได้ข้าวก้อนหนึ่ง นี่มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ

เวลาไปที่ไหน ถ้าหลวงปู่มันมาแล้ว หลวงปู่มันมาก็เคยฝึกญาติโยมเขาไว้แล้ว เขาจะรู้จัก รู้การอุปฐากพระไว้แล้ว นี่เราไปที่ไหน นี่มันผ่านมาแล้ว ยิ่งประพฤติกปฏิบัติไปนะ เวลาขั้นของสติ ขั้นของสมาธิเกิดขึ้น นี่สมาธิเกิดขึ้นแล้วครูบาอาจารย์ที่ผ่านมาแล้ว เวลาเราประพฤติกปฏิบัติไปสมาธิจริงสมาธิปลอม นี่สมาธิจริงหรือสมาธิปลอมล่ะ แล้วสมาธิปลอมเป็นอย่างไร มิจาสมาธิ สัมมาสมาธิ เวลาเป็นมิจาขึ้นมามันปลอมไปเลย เป็นสมาธิเหมือนกันแต่มันปลอมไปเลย แต่ถ้าสัมมาล่ะ ถ้าสัมมาขึ้นมา มันมีสติสัมปชัญญะขึ้นมา มันจะรู้สึกตัวของมันขึ้นมา เหมือนเราเป็นคนที่มีสติสัมปชัญญะ แล้วเรามีวัตถุธาตุ เรามีสิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับเรา เราจะใช้เป็นประโยชน์กับเราได้หมดเลย

เหมือนเราถือมิดไว้อันหนึ่ง มิดนี้เอาไว้เพื่อทำประโยชน์เห็นไหม ใช้ทำอาหาร ใช้ทำอะไรต่างๆ เพื่อประโยชน์กับร่างกายของเรา มิดนี้ จับผิดจับถูก มันบาดมือเราและไปหมดเลย มิดเขาเอาไว้ทำงาน มิดไม่ใช่เอาไว้ทำบาดแผลให้ตัวเอง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตมันสงบขึ้นมา มันรู้ของมัน มันรู้ของมัน มันใช้ประโยชน์ของมันได้ขนาดนั้นเห็นไหม นี่สัมมาสมาธิ มิจาสมาธิ แล้วเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาเห็นไหม ปัญญาโดยอย่าให้กิเลสมันพาใช้ ถ้าปัญญาที่กิเลสมันพาใช้ มันบอกเราเลย ธรรมะพระพุทธรเจ้า ธรรมะพระพุทธรเจ้า ทั้งๆ ที่ธรรมะพระพุทธรเจ้ามาหลอกทั้งนั้นแหละ ธรรมะพระพุทธรเจ้าแล้วจิตมันรู้อะไร ธรรมะพระพุทธรเจ้า ธรรมะพระพุทธรเจ้า จิตมันรู้อะไร แล้วจิตมันรู้อะไร มันปล่อยวางอะไร สิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับจิตนี้ สิ่งใดไม่เป็นประโยชน์กับจิตนี้ ถ้าเป็นประโยชน์กับจิตนี้เห็นไหม คุณิ ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา เวลาจิตมันสงบขึ้นมา จิตมันดิ่งงามขึ้นมา มันพยายามหาทางออก มันจะออก คุณิ หลวงตาท่านบอกเลย เวลาจิตมันหมุ่นตัวๆ นี้ อยู่กับใครไม่ได้ อยู่กับใครไม่ได้ เห็นไหม เวลามันอยู่กับใครไม่ได้ มันอยู่กับใครไม่ได้เลย ถ้ามันอยู่กับใครไม่ได้ แต่ถ้ามันไม่ถึงอยู่กับใครไม่ได้ล่ะ มันทำอย่างไร นี่ก็เหมือนกันถ้าจิตมันดีมันอยู่กับใครไม่ได้ มันจะหลีกเร้น นี่กิริยาที่เราแสดงออกกัน คนที่ปฏิบัติเขา

ออกนะ เขาออกเลยว่ามีมันสงบใหม่ จิตมันดีใหม่ จิตมันเป็นไปได้นั้นใหม่ ถ้ามันเป็นไปได้นั้น มันจะรักษาหัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเราเห็นใหม่ นี่เราได้ธรรมะโอสถแล้ว

สิ่งที่ประพาศปฏิบัตินี้ พระป่าที่ประพาศปฏิบัติกันนะ ปฏิบัติเอาหัวใจ ปฏิบัติเอาความเป็นไปในใจ ถ้าความเป็นไปในใจนะ ใจมันได้สัมผัสมัน ใจมันเป็นไป นี้วุฒิกภาวะ จิตมันพัฒนาของมัน มันมีขั้นตอนของมัน มันมีหลักมีเกณฑ์ ถ้าคนมีหลักมีเกณฑ์นี้เห็นใหม่ เราทวนากัน ถ้าจิตสงบจะมีความสุขมาก แล้วความสุขอย่างนี้ทางโลกหาไม่มี ทางโลกไม่มีหรอก อย่างที่ว่านี้ สุขจากสาธารณวัตถุ เห็นใหม่ สาธารณธรรม เวลาเราทำงาน ทำสิ่งก่อสร้างขึ้นมา สิ่งนั้นเสร็จสิ้นแล้ว สิ่งนั้นเป็นผลงานแล้ว ผลงานนี้เป็นผลงานสาธารณะ ผลงานเอาไว้เป็นอารมณ์ เป็นที่อยู่ของอารมณ์กะ เป็นผู้ไม่มีเรื่อง พวกเราเป็นพวกเสียดละ เห็นใหม่ ในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ วางธรรมวินัยไว้เห็นใหม่ ให้พระอยู่อารมณ์ นี้วัดกับบ้าน ถ้าบ้านนะ บ้านผู้อาศัยของผู้ครองเรือน เขาจะทำบุญกุศลของเขา แล้วเราเป็นพระ เราไม่มีสิทธิทางโลกกับเขา เราเลี้ยงชีพด้วยปถิแข็ง เราบิณฑบาต พระพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ สิ่งที่เราทำมาเป็นสมบัติสาธารณะที่ใครที่เป็นธรรมนะ สิ่งที่เป็นธรรมเป็นวินัย สิ่งนี้เข้ามาเจือจางอาศัย อาศัยเพื่ออะไร อาศัยเพื่อปฏิบัติขึ้นมา อาศัยเพื่อพัฒนาจิตของเรา

ถ้าจิตของเราพัฒนาแต่ละขั้นแต่ละตอนขึ้นมา มันจะพัฒนาของมันขึ้นมา พัฒนาของมัน ถ้าจิตไม่ได้พัฒนานะ ดินพอกหางหมู มันจะพอกหมูให้จิตใจให้เศร้าหมอง จิตใจเศร้าหมอง จิตใจมันเฉา จิตใจไม่รื่นเริงอาจหาญ แต่ถ้าเรามีศีลมีธรรมขึ้นมา จิตใจจะรื่นเริงอาจหาญ มันจะไม่พอกหางหมูเห็นใหม่ มันไม่พอกหางหมู มันจะมีวิวัฒนาการของมัน วิวัฒนาการของมันมาจากไหนล่ะ ถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะ วิวัฒนาการมันจะมาจากไหน วิวัฒนาการมันจะมีอย่างไร มันมาจากสติของเรา ตั้งสติของเรา แล้วพัฒนาการของมันขึ้นมา พัฒนาการของมันขึ้นมาเห็นใหม่ แล้วเวลาเราอยู่ด้วยกันเรารู้ได้อย่างไรว่า พระองค์ไหนเป็นปฤชน พระองค์ไหนมีอริยมุณีในหัวใจ แต่ละขั้นละตอนที่หายบละเอียดขึ้นไปเป็นขั้นๆขึ้นไป นี้ มนุษย์เหมือนกันนี้แหละ พระเหมือนกัน ถ้อยศีล ๒๒๗ ข้อเหมือนกัน พระในสมัยพุทธกาลเป็นพระอรหันต์ไม่ต้อง

กลัวอะไรขึ้นมาเลย เวลาเป็นพระอรหันต์นี่สะอาดบริสุทธิ์แล้ว แล้วเราจะต้องลงอุโบสถใหม่ พระพุทธเจ้ามาเลย มาโดยฤทธิ์เลยเห็นใหม่ ถ้าเธอไม่ลงอุโบสถแล้วภิกษุที่ไหนเขาจะเอาอะไรเป็นแบบอย่าง เห็นใหม่ ในขณะที่ในสังคมสงฆ์ของเรา ผู้ที่มีอริยมุขินในหัวใจก็มี ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขณะก้าวเดินขึ้นไปพยายามต่อสู้กับกิเลสของตัวเอง มันมนุษย์เหมือนกันทั้งนั้น มันก็มีเนื้อหนังมังสาเหมือนกันทั้งนั้น แต่มันจะรู้ได้นี้ รู้ได้ตอนแสดงธรรม เพราะแสดงธรรม ถ้าไม่รู้ จะเอาอะไรมาพูด จะพูดออกมาด้วยความไม่รู้ไม่รู้มันปล่อยไถ่ละ ผู้รู้มี พูดออกไปมันนำชายจี๋หน้า

แต่ถ้าพูดถึงความจริง พูดอย่างไร มันเอาเหตุการณ์ เอาเหตุผลไปเข้ากล้อง จุลทรรศน์ หาววิเคราะห์เลย ให้ความรู้ว่ามันผิดพลาดตรงไหน ถ้าจิตใจมันได้ผ่านกระบวนการของมันมา มันเห็นของมัน มันเข้าใจของมัน มันเข้าใจของมัน มันจะคิดก็อย่างเดียวกันนั่นแหละ เวลาถึงพันกัน พูดผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ เพราะไม่ตั้งใจจะพูด แต่เพราะกลอนมันพาไป นี่ อย่างนี้มี แต่ผิดโดยเจตนา ผิดเพราะมันเห็นๆ นะ มันเป็นความเป็นไปของจิต จิตมันเป็นไปอย่างนั้น แล้วการกระทำอย่างนั้น มันจะผิดจากการที่มันเป็นไป มโนปุพฺพฺพฺกมา ฌมฺมา มันเกิดจากใจทั้งนั้น มโนกรรม แล้วคำพูดที่มันออกจากจิตที่เป็นธรรมแล้ว แล้วธรรมที่ออกมาจากจิตที่เป็นธรรมแล้วมันจะผิดพลาดไปได้อย่างไร มันผิดพลาดก็เส้นประสาทนี้เห็นใหม่

หลวงตาบอกว่า รถอ้ายคนขับ คนขับรถดี รถก็ดีด้วย ถ้ารถมันชำรุดเห็นใหม่ คนเรารถมันชำรุด แต่คนขับดี นี่ใจจิตใจที่ดีแล้ว แต่มันต้องอาศัยรถ นี่ใจ เวลามันผิดพลาด มันผิดพลาดตรงนั้น มันผิดพลาดด้วยเป็นกลอนพาไป ไม่ใช่คนขับผิด รถมันไปไม่ได้ ตั้งใจจะให้รถมันไปตามบังคับตามที่เรที่ตั้งใจ แต่รถมันไม่ไป นี่ใจมันผิดพลาดอย่างนั้น นี่นะความผิดพลาด ผิดพลาดโดยไม่ได้ตั้งใจ อย่างนี้ฟังออก ฟังได้ ฟังเข้าใจ ถ้าผิดพลาดอย่างนี้ มันถือว่ามันเป็นเรื่องสุจริต แต่ถ้ามันผิดโดยใจ ผิดโดยตั้งใจว่าพูดผิดเลย โดยหลักผิดเลย คนขับมันเข้าใจผิดเลย คนขับรถเข้าใจผิด บังคับรถนี้ไปนอกเส้นทาง ถ้าบังคับรถไปนอกเส้นทาง แต่เวลาพูดนะ นี่กฎจรรยา กฎ ตามกฎจรรยา ถูกต้องเลย แต่รถมันออกนอกเส้นทางไปเลย ความผิดพลาดอย่างนั้น นี่ใจไม่รู้จริง ถ้าใจไม่รู้จริงเห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ที่ไม่รู้จริงทำให้เสียหาย แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงมันจะเป็นจริงมาตลอด เพราะฉะนั้น เป็นจริงไม่เป็นจริงมันจะพิสูจน์กันที่ไหน มัน

พิสูจน์จากใจเรานี้แหละ ให้เราประพฤติปฏิบัติ ถ้าใจมันเป็นจริงขึ้นมาแล้ว มันตรวจสอบเขาได้

อาหารที่เราเคยกินเข้ามาในปากเราแล้ว ลิ้นเราได้สัมผัสแล้ว แล้วเขาบอกว่ารสชาติแตกต่างจากที่เราสัมผัส แสดงว่าของนั้นเสีย ไม่ก็ลิ้นนั้นเสีย มันไม่เป็นความจริงอย่างที่ลิ้นสัมผัส ถ้าลิ้นสัมผัสแล้วนะ เกลือเค็ม น้ำตาลหวาน สิ่งต่างๆ เขาจะพูดกลับกันอย่างไรก็แล้วแต่ เขาเข้าใจผิด ถ้าเขาเข้าใจผิดของเขาแล้ว มันเป็นเรื่องนั้นไม่ได้ ถ้าลิ้นได้สัมผัส แล้วถ้าใจได้สัมผัสละ ใจเราได้สัมผัสธรรม ใจเราเป็นสมาธิ ใจเรามีปัญญาขึ้นมา เวลาใจเรามีปัญญาขึ้นมา เราเห็นผิด ปัญญาที่เราเห็นผิด แต่เราฟังครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านพูดถูก ความเห็นผิดของเรากับท่านขัดกันอยู่แล้ว แล้วทีนี้ใครผิดละ เราผิดหรือครูบาอาจารย์ผิด ถ้าครูบาอาจารย์ผิดนะ ถ้าเราเข้าใจได้ เราก็แก้ไขได้ ถ้าเราเข้าใจผิดโดยกิเลสหนาปัญญาหายาบ เราผิดแต่เราฟังครูบาอาจารย์ ท่านก็พูดอีกอย่างหนึ่ง เราว่าอาจารย์ผิดเห็นใหม่ เพราะกิเลสเราหนา นี่กิเลสเราหนา ไม่สามารถไม่สามารถสัมผัสธรรมอันนั้นได้ เราก็อำนาจใจ แต่มันพิสูจน์ได้ด้วยอะไร พิสูจน์ด้วยอาจารย์องค์อื่นๆ ไป มันไม่มีครูบาอาจารย์องค์เดียว ครูบาอาจารย์ที่เป็นสัจจะความจริงมีอยู่ทั่วไปในสังคมเรา สังคมพุทธมันก็มีครูบาอาจารย์เยอะแยะไป มันตรวจสอบได้ ถ้ามันตรวจสอบได้ มันเข้ากันโดยธาตุนะ น้ำเข้ากับน้ำ น้ำมันเข้ากับน้ำมัน นี่ความจริงเข้ากับความจริง ความปลอมเข้ากับความปลอม มันตรวจสอบได้ ความตรวจสอบ โดยสามัญสำนึกนะ

ดูสิคน สัตว์นะ มนุษย์ที่มีเมตตา สัตว์มันรู้ มันมอง สายตามันมองกิริยามันเข้าใจเลยว่ามนุษย์คนนี้จะไม่ทำร้ายมัน แต่ถ้ามนุษย์ที่โหดร้ายนะ สัตว์มันเห็นนะมันวิ่งหนีเลย นี่ก็เหมือนกัน ในความสัมพันธ์ ในความรู้ของในสังขธรรม ในครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัตินี้รู้ได้ มันรู้ด้วยสามัญสำนึก มันรู้ได้นะ มันเข้าใจได้ แต่ข้อเท็จจริงเรารู้ด้วยไม่ได้ เพราะเรายังไม่ปฏิบัติ เราจะรู้จากข้อเท็จจริงได้โดยการประพฤติปฏิบัติ โดยความจริงของเรา ถ้าความจริงนี้เป็นความจริงขึ้นมาะ มันจะเป็นสังขธรรมอันเดียวกัน

ถึงที่สุดแล้ว มันจะเป็นสังขธรรมอันเดียวกัน มันไม่ต้อง ไม่ต้องคิด ไม่ต้องน้อยเนื้อต่ำใจว่า เราเป็นลูกศิษย์มีครูบาอาจารย์ มันจะเป็นอาวุธ กันเด ไม่หอรอก ครูบาอาจารย์จะตายก่อนเรา เพราะอายุท่านมากกว่าเราไง แล้วเราจะเป็นอาวุธขึ้นมา เดียว

เราจะได้เป็นอาจารย์ เราจะไปข้างหน้ากันถ้าพรบเราเยอะขึ้นมาโดย
 ธรรมชาติ โดยธรรมชาติเลยมันจะเป็นอย่างนั้น แล้วเราจะมีวุฒิภาวะอะไรที่เราจะสั่ง
 สอนเขา เราจะมีความจริงอะไรในหัวใจเราบ้าง ที่จะอธิบายสังขรณ์อย่างนี้ออกมา นี่
 ศาสนามันเจริญที่นี้ละ ศาสนา คือศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้า ศาสนาไม่ได้เจริญที่วัตถุ แต่ที่เราทำวัตถุกัน ทำข้อวัตรปฏิบัติกันนี้ เกือบหิ้น
 กันอยู่นี้ ก็เพื่อสาธารณประโยชน์ใช้ใหม่ ก็เพื่อจะให้เป็นที่ปฏิบัติธรรม ให้เป็น
 สถานที่เราจะอยู่อาศัยกัน

ต้นไม้มันต้องมีใบ มีสิ่งต่างๆ เป็นร่มโพธิ์ เป็นที่ร่มเป็นที่อาศัยหลบแดดหลบ
 ฝน นี่ก็เหมือนกันเราทำขึ้นมาแล้วก็เพื่อหลบ เพื่ออาศัย ไม่ใช่เพื่อศักยภาพ เพื่อหน้าตา
 เพื่อใครใหญ่ใครโตเลย ไม่ใช่ ถ้ามันใช้อย่างนั้นละ สร้างไปมโหฬารแล้ว แต่นี่เรา
 สร้างเพื่อใช้ประโยชน์ ถ้าสร้างเพื่อใช้ประโยชน์ออกไป ทำมาแล้ว ทำสิ่งๆ นั้นมาแล้ว
 แล้วก็มาเทียบเคียงกับการปฏิบัติ แล้วใช้ปัญญาพยายามหาเหตุผล ให้กิเลสมันอย่า
 มีอำนาจเหนือจิตใจเรา เพื่อประโยชน์กับเราละ เอาชนะตนเองสำคัญที่สุด มองหา
 ความผิดคนอื่นนั้นเรามองเห็นได้ แต่ความผิดของกิเลสตัณหาความทะยานอยากที่มัน
 คิดผิดนี้ มันคิดผิด มันคิดผิด ไม่ใช่ความผิด มันคิดผิด เราหาไม่เจอ เราต้องหาให้เจอ
 เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง